

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár
1.2 Kar	Római Katolikus Teológia Kar
1.3 Intézet	Pasztorálteológia Intézet
1.4 Szakterület	Római Katolikus Teológia
1.5 Képzési szint	mesteri
1.6 Szak / Képesítés	Teológiai mesteri

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve		Teremtéstan /Eszkatológia					
2.2 Az előadásért felelős tanár neve			Bara Zoltán-József				
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve			-				
2.4 Tanulmányi év	2014/15	2.5 Félév	I.	2.6. Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	mesteri

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					10
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					5
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					5
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					10
Vizsgák					10
Más tevékenységek:					4
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	100				
3.8 A félév össz-óraszama	56				
3.9 Kreditszám	7				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	nincs
4.2 Kompetenciabeli	nincs

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	tábla, vetítő, szemléltető eszközök
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	tábla, vetítő, szemléltető eszközök

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>A dogmatikai Teremtéstan a Biblia és a szent hagyomány tükrében vizsgálja meg a teremtéstan kérdések jelenkori tárgyalásait. Hagyomány, dogmafejlődés és aktualitás kérdésfelvezetések tartoznak a szakmai vizsgálódás gerincéhez. Igyekszik a modern tudományok útján közelíteni a teremtéstan és antropológiai felvezetésekhez. Tárgyalásra kerül a hagyomány/ dogmatörténet teremtéstörténeti megközelítése. Hangsúlyt kap a teremtéstörténeti elbeszélések keretében a mítoszok tárgyalása, a mítosztalanítási elmélet és a sajátos teremtéstörténeti mondanivaló kibontása. Különös hangsúly kerül a zsinati megnyilatkozásokra. Részletesen tárgyaljuk a zsinatok elő-, és utótörténetét. Külön figyelmet szentel az előadás az evolúció kérdésének. Fontos szerepet kap ezen belől a rossz kérdésének tárgyalása (malum, a teodiceai kérdés). Az eszkatológia a Jézus Krisztus által szerzett kegyelem személyes és történelmi beteljesedését veszi szemügyre. Biblikus, dogmatörténeti alapok és aktuális kérdések felvázolása után különböző szintű eszkatológikus-hermeneutikai témákkal, valamint a Tanítóhivatal dogmáinak értelmezésével foglalkoznak az eszkatológiai előadások. A speciális eszkatológiai kérdések köré csoportosulnak: élet, halál, túlvilági élet, egyéni, közösségi ítélet, mennyország, pokol.</p>
Transzverzális kompetenciák	<p>Különös tekintettel a többi vallásfelekezeten a mi szentségeinkhez való viszonyulásához.</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	Az előadások során azt szeretnénk elérni, hogy a hallgatók, akik gyakorló lelképásztörök lesznek, elsajátítsák mindazokat az elméleti kérdéseket, amelyek az eredményes katolikus lelképásztörökadás feltételei.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	Az Egyház tanításának megismerése és elsajátítása.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<p>1. §. A teremtés és a Biblia, 1. A teremtés és az Ószövetség 2. A teremtés és az Újszövetség 13. §. A teremtés a szenthagyományban és a dogmatörténetben, 1. Az ókori Egyház tanúsága 2. Eretnekek elleni állásfoglalások 3. Hittudósok és a dogmafejlődés 4. Teremtés és természettudomány, ELŐD, I., 89–95; 2. §. A teremtéstan főbb mondanivalói, 1. A világ a maga egészében maradéktalanul Isten teremtménye, 2. A teremtés kizárólagos isteni tevékenység, 3. „Isten látta, hogy nagyon jó mindaz, amit alkotott”, 4. Isten a világot „kezdetkor” teremtette, 5. A világ keletkezésének mikéntje és a Biblia, 6. Isten a világot örök teremtői eszméi szerint alkotta meg; Könyvészet: ELŐD I., 89–106;</p>	előadás, magyarázat	

<p>3. §. <i>A teremtés oka és célja, 1. Isten teremtői szabadsága, 2. A teremtés indítéka az isteni szeretet, 3. Isten a maga szentháromsági életét akarja közölni teremtményeivel, 4. A szentháromsági élet közlése és Isten dicsősége, 5. Antropocentrikus és egyben krisztocentrikus cél, 6. Teremtés és üdvtörténet, 16. §. Létbentartás és együttműködés, 1. A világ létbentartása, 2. Az isteni együttműködés, 3. Az együttműködés módozatai és tételei, 1. Módozatai: a) concursus naturalis b) concursus supernaturalis, 2. Az együttműködés tételei;</i>Könyvészet: ELŐD I., 106–111;</p>	<p>előadás, magyarázat</p>	
<p>4. <i>Az isteni együttműködés és a szabad akarati cselekedetek 4. §. Az isteni gondviselés, 1. Isten gondviselő szeretetének megnyilvánulásai, 2. A gondviselés kinyilatkoztatásának fokozatossága, 3. A gondviselés dogmájának értelmezése, 1. Gyakorlati értelmezés, (a) A gondviselés végső célunk elérésére akar segíteni b) Isten útjai kifürkészhetetlenek c) Gondviselés és szenthagyomány d) Tanítóhivatali megnyilatkozások e) A kinyilatkoztatáson kívüli elképzelések a gondviselésről), 2. A gondviselés teológiája, 4. Egyetemes és különleges gondviselés, 5. A gondviselés és a kérő imádság;</i>Könyvészet: ELŐDI., 111–116;</p>	<p>előadás, magyarázat</p>	
<p>B) <i>A láthatatlan világ teremtése, 18. §. Az angyalok létezése, 2. Angyalok a Szentírásban, 3. Az angyaltan mítosztalanítása, 4. A tanítóhivatali állásfoglalás, 5. Az angyalok teremtése, 19. Az angyalok természete és rendeltetése, 1. Szellemi voltak, 2. Értelmük és akaratuk, 3. Személyességük, 4. Számuk, 5. Az isteni életben való részesedésük, 6. Az angyalok próbára tétele, 7. Angyali jelenések, 8. Az angyalok tisztelete, 20. §. A gonosz lelkek, 1. Létezésük, 2. Bukásuk, 3. Személyességük és működésük, 4. Jézus győzelme;</i>Könyvészet: ELŐDI., 116–133;</p>	<p>előadás, magyarázat</p>	
<p>5. §.) <i>Az ember helye a teremtésben, A biblia az ember teremtéséről, 1. Papi kódex, 2. A jahvista szöveg, 3. Teológiai mondanivalók 6. §. Az ember eredete és fejlődéelmélet, 1. Összeegyeztetési kísérletek, 2. A fejlődés emberközpontisága, 3. A monogenizmus, 4. Az egyes emberek teremtése, 7. §. Test és lélek, anyag test és lélek, anyag és és szellem az emberben, 1. Test és lélek a Szentírásban, 2. A test és lélek egymáshoz való viszonya, 1. A kinyilatkoztatásban, 2. A hittudományban, (a) Platónista elgondolás b) Az arisztotelizmus nézete);</i>Könyvészet: ELŐD I., 133–144;</p>	<p>előadás, magyarázat</p>	
<p>3. <i>Test és lélek viszonyának mai megfogalmazása, 4. Lelkünk szellemisége, 5. A szellem és az anyag mibenléte és egymáshoz való viszonya, 6. Az ember halhatatlansága, 8. §. Az egyén és a társadalom, 1. Az ember mint személy, 2. Egyén és közösség, 3. Az ember kétneműsége, 4. Az ember történelmisége, 5. Az ember tevékenysége;</i>Könyvészet:</p>	<p>előadás, magyarázat</p>	

ELŐD I., 144–154;		
<p>1. §. Bevezetés az eszkatológiába, 1. Az eszkatológia tárgya, 2. Az eszkaton a Bibliában, 3. Az eszkatológia története, 1. A klasszikus eszkatológia, 2. Eszkatológia az új teológiában, 2. §. Onnan lessen eljövendő, 1. A dicsőséges eljövétel bizonyossága 2. A paruzia előjelei és időpontja, 1. Előjelei, 2. Időpontja 3. § Ítélni eleveneket és holtakat, 1. Az utolsó ítélet, 1. Az ítélet ténye és körülményei, 2. Az ítélet tárgya, 2. A különítélet, 1. A különítélet igazolása, 2. A különítélet lefolyása; Könyvészet: ELŐD I., 663–677;</p>	előadás, magyarázat	
<p>3. A különítélet és a végítélet összefüggése, 4. A kiliazmus, 5. Az ítélet rettenetessége 4. §. Várom a holtak feltámadását, 1. A feltámadás ténye, 2. Halál utáni sorsunk és a feltámadás a dogmafejlődésben, 1. A legrégebbi ószövetségi szövegek, 2. Mérsékelt és szélsőséges dualizmus a hellénizmus korában, 3. Az újszövetségi Szentírás, 4. A keresztény dualizmus, 5. A keresztény arisztotelizmus: anima separata, 6. A mai antropológia emberképe, 7. Az újabb teológia elgondolásai a feltámadásról, 8. A pluralizmus jogosultságának feltételei, 3. A feltámadt test tulajdonsága, 1. A régebbi és az újabb elgondolás, 2. Akik dicsőségre támadnak fel, 3. A kárhozottak feltámadt teste, 4. A specifikus azonosság tétele; Könyvészet: ELŐD I., 677–690;</p>	előadás, magyarázat	
<p>5. §. Hiszem az eljövendő örök életet, 1. Az emberiség és az egyén örök élete, 2. Az értelem nélküli világ örök élete, 1. A történelem befejezése és a világ átalakulása, 2. Hogyan megy végbe az átalakulás? 3. A Biblia képei pedagógiai célzatúak 6. §. Az üdvözöltek örökélete, 1. Isten az igazakat örök boldogsággal jutalmazza, 1. Hol van a mennyország? 2. A mennyei jutalom (a) A mennyország krisztológiai és szotériológiai vonatkozásai b) Ekkleziológiai vonatkozása; Könyvészet: ELŐD I., 690–696;</p>	előadás, magyarázat	
<p>3. Az örök élet személyes boldogságot nyújt, 2. A mennyország mint Istennel folytatott párbeszéd, 1. Visio beatifica, 2. Látás, szeretet, boldogság, 3. Célbatalálásunk mint kegyelmi ajándék 4. Nyugalom és aktivitás, 5. Lényeges és járulékos örömök, 3. A mennyei boldogság egyenlőtlenége és állandósága, 1. Egyenlőtlenége, 2. Állandósága; Könyvészet: ELŐD I., 696–702;</p>	előadás, magyarázat	
<p>7. §. Az örök kárhozat, 1. A pokol létezése, 2. Milyen büntetésekkel sújtja Isten a kárhozottakat? 1. A kárhozat mint Isten nélkülözése, 2. A kárhozottak érzékelhető szenvedései, 3. A pokol örökkévalósága, 1. A kinyilatkoztatás adatai, 2. Értelmi megfontolások, 4. A pokol szenvedéseinek egyenlőtlenége 5. A kárhozottak kínjai és az üdvözültek boldogsága, 6. A kárhozat és a mai igehirdetés; Könyvészet: ELŐD I., 702–709;</p>	előadás, magyarázat	

<p>8. §. <i>A halál utáni tisztulás, 1. A tisztulás szükségessége, 1. Gyarlóságaink nyomai és tetteink következményei, 2. A halál utáni tisztulás és a protestánsok, 3. A keleti ortodox egyházak felfogása, 2. A purgatórium bizonyítása, 1. A Szentírás tanítása, 2. A patrisztika tanúsága, 3. A tanítóhivatal állásfoglalása, 3. A túlvilági tisztulás mikéntje, 1. Van-e bűnbocsánat is a purgatóriumban? 2. Hogyan képzeljük a purgatóriumi szenvedéseket? 3. Van-e büntetésjellege is a purgatóriumi szenvedéseknek? 4. A túlvilági tisztulás szenvedéseinek súlyossága és időtartama, 4. A szentek közösségének dogmája 1. A szenvedőkön segíthetünk, 2. Képesek-e közbenjárni értünk? ;Könyvészet: ELŐD I., 709–716;</i></p>	<p>előadás, magyarázat</p>	
<p>9. §. <i>A halál teológiája, 1. A halál kényszere, 2. A halál természetfölötti értékelése 1. Jézus halála az örök boldogság kezdőpontjává avatta a halált, 2. Nem vette el, csak relativizálta a halál borzalmasságát, 3. A keresztség szimbolikája, 3. Földi vándorlásunk a halállal véget ér, 1. A halállal lezáródik az érdemszerzésnek és a bűnök elkövetése lehetőségének ideje2. A halálnak mint a próbaidő végének tagadói, 4. A halál teológiája és a meghalás teológiája;Könyvészet: ELŐD I., 716–723;</i></p>	<p>előadás, magyarázat</p>	
<p>9. §. <i>A halál teológiája, 1. A halál kényszere, 2. A halál természetfölötti értékelése 1. Jézus halála az örök boldogság kezdőpontjává avatta a halált, 2. Nem vette el, csak relativizálta a halál borzalmasságát, 3. A keresztség szimbolikája, 3. Földi vándorlásunk a halállal véget ér, 1. A halállal lezáródik az érdemszerzésnek és a bűnök elkövetése lehetőségének ideje2. A halálnak mint a próbaidő végének tagadói, 4. A halál teológiája és a meghalás teológiája;Könyvészet: ELŐD I., 716–723;</i></p>	<p>előadás, magyarázat</p>	
<p>Könyvészet</p> <p>ELŐD I.,<i>Katolikus Dogmatika</i>, Budapest 1978.</p> <p>SCHNEIDER, TH., (Szerk.), <i>A Dogmatika Kézikönyve</i>, II, Budapest 1996.</p> <p>DENZINGER, H., – HÜNERMANN, P., (Szerk.), <i>Hitvallások és az Egyház Tanítóhivatalának megnyilatkozásai</i>, Bányai Terenye/ Budapest 2004.</p> <p>BEINERT, W.,<i>A katolikus dogmatika lexikona</i>, Budapest 2006.</p>		
<p>8.2 Szeminárium / Labor</p>	<p>Didaktikai módszerek</p>	<p>Megjegyzések</p>
<p>Minden diák egy adott témából 10–15 oldalas dolgozatot állít össze, amit a szemináriumi órák alatt előad.</p>	<p>Előadás, megbeszélés</p>	<p>Az egyéni és a tudományos munkában való elmélyedés</p>
<p>Könyvészet</p> <p>FEINER, J., – LÖHRER, M., <i>Mysterium Salutis. Grundriss heilgeschichtlicher Dogmatik</i>, Denziger Verlag, Einsiedeln-Zürich-Köln 1967, Vol. III.; AUER, J.,– RATZINGER, J.,<i>Kleine Katholische Dogmatik</i>, Friedrich Pustet Verlag, Regensburg 1978, Vol. II.; BÁNYAI J.,<i>Dogmatikai előadások vázlatja</i> (208–240 old.) Szarvas, 1990; RAHNER, K.,<i>A hit alapjai</i>, Bp., Szt.I.T., 1985; KERESZTY R.,<i>Jézus Krisztus</i>, Budapest 1995; KORDOS L.,<i>Az emberiség kezdetei</i>, Bp.</p>		

Reflektor, 1989; MÜHLER L., *Hiszek egy Istenben*, Budapest 1944; NEMESSZEGHY E., *Teológiai vázlatok* (46-ss.), Budapest 1983; SZEMJONOV, J. T., *Hogyan keletkezett az emberiség?* Budapest 1973; SZEGEDI L., *Vázlatok a Biblia Istenképéről*, Budapest 1990; TEMESI J., SJ., *Kiért és miért testesült meg az Ige?* (120–126; 164–193.), Budapest 1989; ZAUNER, W., – SINGER, J., *A remény jelei*, (74–88.) Bécs 1988; GÁL F., *Dogmatika*., (196–221.), Budapest 1990; GÁL F., *Istenről beszélünk*, Budapest 1969; GÁL F., *Katolikus hittételek*, Budapest 1960; GÁL F., *A teremtett és a megváltott ember*, Budapest 1970; GÁL F., *Az üdvtörténet misztériumai*, Budapest 1968; GÁL, F., *Úton a teljesség felé*, (133–197.) Budapest 1977; GÖRBE J., *Akik Istenből születtek*, Budapest 1997; MÜLLER, G. L., *Katholische Dogmatik für Studium und Praxis der Theologie*, Freiburg im Breisgau 1995; PUSKÁS A., *Bevezetés a teremtésteológiába*, Bp. 2005; ALSZEGHY Z., *A kezdetek teológiája*, (Tkk) Róma, 1979, és a „Teológiai Vázlatok” Bp., SZIT, 1983, 4. kötetében, CHARDIN, T., DE, *Az emberi jelenség*, Bp. 1980, GUITTON, JEAN-BOGDANOV, G., –BOGDANOV, I., *Isten és a tudomány. A metarealizmus felé*, Bp. 1992, MARTELET, GUSTAVE, *Mit jelent a teremtés?* In: Mérleg, 1993/4, 395–404; NÜSSZAI SZENT GERGELY, *Az ember teremtéséről*, in VIDRÁNYI KATALIN (szerk.): *Az isteni és az emberi természetről, Görög egyházatyák*, Bp. Atlantisz 1994 169–262; MÜLLER, G. L., *Dogmatica cattolica per lo studio e la prassi della teologia*, Milano 1999; FALCHETTI, M., *Iniziazione alla pratica della teologia*, Brescia 1986, Vol. II.; VORGRIMMLER, H., *Dottrina teologica su Dio*, Brescia 1989; NICOLAS, J., H., OP., *Sintesi Dogmatica*, Città del Vaticano 1991, Vol. I.; MEHRLE T., *Egy az Isten*, in *Teológiai Vázlatok*, Budapest 1983, 313–373. SCHNEIDER, TH., *Handbuch der Dogmatik*, Düsseldorf 1992, Vol. I–II; FILA, B., *Teremtő és teremtménye*, (124–134 old.) Bp., Pázmány Péter Rom. Kat. Hittudományi Akadémia, 1990; SZEGEDI LÁSZLÓ, *Vázlatok a Biblia Istenképéről*, Bp., Szt. Gellért, 1990; POZO, C., *Teologia dell’ Aldila*, Edizioni Paoline, Roma 1985; SCHNEIDER, TH., *Hanbuch der Dogmatik*, Patmos Verlag, Düsseldorf 1992, Vol. I–II; FINKENYELLER, J., *Eschatologie*, in: *Glaubenszugänge. Lehrbuch der katholischen Dogmatik*, Bd. 3, 527–671; GANOCZY A., *Schöpfungslehre*, in: *Glaubenszugänge. Lehrbuch der katholischen Dogmatik*, Hg. von W. Beinert, Paderborn-München-Wien-Zürich, 1995, Bd. 1, 365–495; JÜNGEL, E., *Gott als Geheimnis der Welt*, Tübingen 1992; KRAUS, G., *Welt und Mensch. Lehrbuch zur Schöpfungslehre*, Frankfurt, 1997; LANGEMEYER, G., *Theologische Anthropologie*, uo. 499–622. MÜLLER, G. L., *Katholische Dogmatik*, Freiburg Basel Wien 2003; SCHMAUS, M., *Der Glaube der Kirche*, Bd. I–VI/2, St. Ottilien 1978ff.; SCHEFFCZYK, K., *Schöpfung als Heilseröffnung. Schöpfungslehre*, in: *Katholische Dogmatik*, Hg. von SCHEFFCZYK, L., und ZIEGENAUS, A., Bd. 3, Aachen 1997; VERVEYEN, J., *Gottes letztes Wort*, Düsseldorf 1991; ZIEGENAUS, A., *Die Zukunft der Schöpfung in Gott. Eschatologie*, in: *Katholische Dogmatik*, SCHEFFCZYK, L. –ZIEGENAUS, A. (Hg.), Bd. 8, Aachen 1996.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A ma emberének a szentségekhez való viszonyulása a modern társadalom kihívásai közepette.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Első vizsgaidőpontban	vizsga	3/4
10.5 Szeminárium / Labor	Szemeszter idején	Egyéni munka	1/4
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
Az Egyház tanításának elméleti megismerése.			

Kitöltés dátuma

2014. május 2.

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

Dr. Bara Zoltán-József

–

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

2014. május 5.

Dr. Székely Dénes